

Nyilvános online konzultáció „Az első EURES-állásod” elnevezésű mobilitási programról és a fiatalok EU-n belüli munkavállalói mobilitását szolgáló uniós intézkedések jövőbeli irányáról

„Az első EURES-állásod” előkészítő intézkedés utólagos értékelésének keretében kerül sor erre a nyilvános konzultációra.

1. MIRŐL IS VAN SZÓ?

A fiatalok munkavállalói mobilitása és még...

A munkavállalók Európai Unión belüli szabad mozgása az Európai Unió működéséről szóló szerződésben lefektetett jog (45. cikk), amelyet a későbbiekben több uniós jogszabály¹ is szabályozott. Hozzájárulhat a források hatékonyabb elosztásához és kiigazítási mechanizmusként működhet a kiegyensúlyozatlan munkaerőpiacokon.

A legmagasabb mobilitási hajlandóságot mutató célcsoportok egyike a fiatalok csoportja (ez főként a nyelvtudással, az innovatív munkatapasztalatokra való fogékonysággal és a családi kötelezettségek stb. hiányával magyarázható). Egy másik tagállamban, eltérő kulturális környezetben élni kifejezetten vonzó lehet, ha új készségekkel vagy kompetenciákkal szeretnék gazdagodni. A külföldi munka, szakmai gyakorlat vagy tanulószerveződéses gyakorlati képzés során a fiatalok fejleszthetik nyelvi készségeiket, erősíthetik önbizalmukat és alkalmazkodási készségüket. A vállalatok innovációs forrásként is számíthatnak a mobilitás terén nagyobb rugalmasságot mutató, a változások elé pozitívabban tekintő fiatal és mobil munkavállalókra.

A gazdasági válság leginkább a fiatalok foglalkoztatását érintette negatívan. Az ifjúsági (25 év alatti) munkanélküliség a fiatalok 20,4 %-át érinti a 28 tagú Unióban. A fiatalok munkanélküliségi rátája igen eltérő az Unió országaiban, a legalacsonyabb 10% (pl. Ausztria, Németország), de egyes országokban az aktív népesség több mint 40 %-át teszik ki a munkanélküliségi fiatalok (pl. Görögország, Spanyolország).

A gyakorlatban még továbbra is sok akadály nehezíti a munkavállalók szabad mozgását. A fiatalok gyakran azért nem élnek a külföldi munkalehetőségekkel, mert vagy nincs tudomásuk ezekről, vagy a jogi és gyakorlati nehézségek, esetleg a költözéssel járó költségek és bizonytalanság tántorítják el őket a külföldi munkavállalástól. Az Unió országai között a határokon átnyúló mobilitás éves aránya (0,2%)² jóval elmarad az OECD-országokban mért értéktől. Ez közel sem elég egy dinamikus, európai dimenzióval rendelkező munkaerőpiac létrehozásához. A munkaerő-piaci adatok tanúsága szerint Európában egyszerre van hiány és túlkínálat szakképzett munkaerőből, vagyis sok állás betöltetlen marad a megfelelően képzett munkaerő hiánya miatt.

¹ A munkavállalók Unión belüli szabad mozgásáról szóló, 2011. április 5-i 492/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL L 141., 2011.5.27., 1. o.) és Az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról szóló, 2004. április 29-i 2004/38/EK irányelv (HL L 158., 2004.4.30., 77. o.).

² http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-14-541_en.htm

... „Az első EURES állásod” célzott mobilitási program

Juncker elnök politikai iránymutatásaiban kiemelte, hogy a Bizottság 2014 és 2019 között a munkavállalói mobilitást nem csupán a munkavállalók szabad mozgáshoz való jogaként, hanem gazdasági lehetőségként kezeli, különös tekintettel a folyamatosan betöltetlen álláshelyekre, a strukturális munkaerőhiányra és a globalizált gazdaság kihívásaira.

Ahhoz, hogy Európában javuljon a munkaerő-lehetőségekhez való hozzáférés, a fiatal uniós állampolgároknak információkra, a kereslet és a kínálat összeegyeztetéséhez, valamint a munkaerő elhelyezéséhez való – lehetőség szerint pénzügyi ösztönzőkkel kiegészített – támogatásra van szükségük. Ezek a szolgáltatások **célzott mobilitási programokon vagy egyéb mobilitási kezdeményezéseken keresztül nyújthatók.**³

A Bizottság „Az első EURES-állásod” kezdeményezésen keresztül tesztelte a fiatalok EU-n belüli munkavállalói mobilitását. A „Mozgásban az ifjúság”⁴ és a „Több lehetőséget a fiataloknak”⁵ kezdeményezés keretében végrehajtott rendszer ennek megfelelően pénzügyi támogatást és személyre szabottabb munkakeresési és felvételi segítségnyújtást kíván biztosítani a 18–30 év közötti fiatal munkavállalóknak. Az Erasmus+ programmal és más *tanulásalapú* tevékenységekkel ellentétben „Az első EURES-állásod” kezdeményezés abban kíván segítséget nyújtani a munkavállalóknak, hogy legalább hat hónapos *munkaalapú* elhelyezkedést találjanak egy másik tagállamban – fizetett állás, szakmai gyakorlat vagy tanulószerveződéses gyakorlati képzés formájában. Célja, hogy elősegítse a fiatalok jelenlétét és megmaradását a munkaerő-piacon.

A előkészítő intézkedésként működő programot pályázati felhívások kiírása útján hajtották végre, (a 2011–2013-as évi uniós költségvetési forrásokból), melyek keretében mintegy 5000 szakmai gyakorlatot hirdettek meg. Az így létrejött (12 millió EUR-s kerettel rendelkező) 15 projekt mintegy 4300 fiatalnak nyújtott segítséget. A rendszer újdonsága abban rejlik, hogy egyszerűsített költségelszámolási módszerek (átalányösszegek és -díjak) alkalmazásával közvetlen támogatást biztosít az álláskeresőknak és a kis- és középvállalkozásoknak. A II. melléklet részletesen ismerteti „Az első EURES-állásod” előkészítő intézkedésen belül nyújtott támogató intézkedéseket és a kapcsolódó pénzügyi támogatásokat. Egy 2014-ben⁶ végzett félidős értékelés megerősítette a kezdeményezés uniós hozzáadott értékét és a többi nemzeti és uniós mobilitási programokkal való komplementaritását.

2014-től kezdve a program finanszírozása a foglalkoztatás és a szociális innováció európai programja⁷ (2014–2020) EURES területének keretében valósul meg. A Bizottság e program keretében célzott mobilitási programokat hajthat végre, amelyek célja „az üres álláshelyek betöltése egy adott ágazatban, szakmában, országban vagy

³ Lásd az I. mellékletet.

⁴ COM(2010) 477 végleges.

⁵ COM(2011)933 végleges.

⁶ <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=hu&catId=1160&newsId=2136&furtherNews=yes>.

⁷ <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1083&langId=hu>

országcsoporthoz vagy a mobilitásra hajlandóságot mutató munkavállalói csoportok, így például a fiatalok támogatása, amennyiben egyértelmű gazdasági igényekre derül fény.”

A foglalkoztatás és a szociális innováció európai programja a 18–35 éves korosztályt célozza meg és földrajzi hatálya kiterjed Norvégiára és Izlandra is (az Európai Gazdasági Térség (EGT) országai). A végrehajtó szervezetek 24 havi támogatásban részesülnek. 2014-ben két projektet (EURES Italy és EURES Sweden) támogatott a program a többi EURES-taggal konzorciumot alkotva, 3,5–3,5 millió EUR értékben. Mindkét projektnek 2400 szakmai gyakorlati hely biztosítása a célja. A mintegy 8 millió EUR támogatásra kiírt 2015-ös pályázati felhívásokat három részletben hozták nyilvánosságra 2015-ben. Az EURES France egyik projektje 2,5 millió EUR támogatást kapott. 2016 elején még további egy vagy két projekt részesülhet támogatásban.

2. A NYILVÁNOS ONLINE KONZULTÁCIÓ CÉLJA

A Bizottság jelenleg végzi „Az első EURES-állásod” előkészítő intézkedés utólagos értékelését. Az értékelés célja egyfelől a következő értékelési kritériumok vizsgálata: *eredményesség, hatékonyság, komplementaritás, uniós hozzáadott érték, fenntarthatóság, valamint a cselekvés hatása és irányítása*. A fentiek mellett az intézkedés *relevanciáját és koherens voltát* is vizsgálják. Másrészt az értékelés során egy költség-haszon elemzésen keresztül, valamint a különféle opcióknak az ilyen jellegű kezdeményezések jövőjére gyakorolt lehetséges hatását felülvizsgálva elemzik a programból származó előnyöket.

Az EU valamennyi hivatalos nyelvén közzétett nyilvános konzultáció célja, hogy összegyűjtse az Európai Gazdasági Térség (EGK)⁸ különböző érdekelt feleinek – vagyis a program kedvezményezettjeinek, végrehajtóinak, a munkaerő-piaci résztvevőknek vagy a polgároknak – a véleményét. A kérdőív az utólagos értékelés mellett kitér a programmal kapcsolatos valamennyi lehetséges jövőbeli forgatókönyvre.

Szeretnénk megismerni a véleményét!

A kérdőív kitöltése csak néhány percet vesz igénybe. Véleménye fontos nekünk! Észrevételeinek megtételére 2016 januárjától áprilisáig⁹ van lehetősége. A kérdőívre adott válaszokat egy anonim, egységes szerkezetbe foglalt elemző összefoglalóban összesítjük, amelyet mellékelni fogunk az utólagos értékelési jelentés végleges változatához és közzétesszük az Európa portálon.

Kérdése van a konzultációval kapcsolatban?

Kérjük, kérdését az alábbi e-mail címre küldje: EMPL-CONSULTATION –YFEJ@ec.europa.eu

További információk az „Az első EURES-állásod”-ról:

<http://eures.europa.eu>

⁸ Az EU 28 tagállama, valamint Norvégia, Izland és Liechtenstein.

⁹ Az időpontokról az alábbi honlapon tájékozódhat: <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=333&langId=en>

<http://ec.europa.eu/social/yourfirsteuresjob>

FELELŐSSÉGI NYILATKOZAT

Felhívjuk figyelmét, hogy az Európai Bizottság a végleges döntések kidolgozásához nem köteles felhasználni a konzultáció folyamán megfogalmazott véleményeket. A konzultációs kérdőívért kizárólag az elkészítésében részt vevő bizottsági szervezeti egységek felelnek.

Kérjük, olvassa el az **adtvédelmi nyilatkozatot**, amelyben tájékoztatjuk személyes adatainak és válaszainak kezeléséről.

Köszönjük részvételét!

I. melléklet

Unió és nemzeti eszközök az ifjúsági mobilitás szolgálatában

- **EURES**

Az EU az **EURES¹⁰** támogatásával elősegíti a munkavállalók szabad mozgását és a munkavállalók Unión belüli mobilitását. Az EURES az EU 28 tagállamát, Norvégiát, Izlandot, Liechtensteint (és Svájcot), az állami foglalkoztatási szolgálatokat és a Bizottságot magában foglaló hálózat, amely célja a munkaerőpiacok átláthatóságának biztosítása.

Az 1993-ban létrehozott EURES lehetővé teszi az állást kínálók és az állást keresők találkozását, és felvilágosítást nyújt az élet- és munkakörülményekről. Elősegíti az Unión belüli mobilitást, legyen szó bármely életkorhoz vagy csoporthoz tartozó munkavállalóról.

Az EURES-tagok legfőbb feladata, hogy a foglalkoztatási célú mobilitás terén segítséget és tájékoztatást nyújtsanak az álláskeresőknek és a munkaadóknak. Az ilyen tevékenységekre helyi, regionális és nemzeti szinten, e-szolgáltatások, ügyfélszolgálatok útján vagy állásbörzéken és állami foglalkoztatási szolgálatoknál kerül sor. Az EURES-hálózat több mint 1000 tanácsadóval rendelkezik. Uniós szinten az Európai Bizottság működtet egy portált, amely állásajánlatokat tesz közzé, tartalmaz egy online önéletrajz-adatbázist és tájékoztatást nyújt az egyes tagállamokban jellemző élet- és a munkakörülményekről. A Bizottság emellett további horizontális támogatást biztosít a tagszervezeteknek egy képzési program és egy rendezvényszervezési portál (European Online Job Days) formájában, valamint rendelkezésükre bocsát belső kommunikációs eszközöket, portáljaikhoz helpdesk szolgáltatást, valamint egymástól való tanulási lehetőségeket különböző témákban (mint például a munkáltatók és álláskeresők elérésének és a velük való kapcsolattartás hatékony és költséghatékony módja).

Egy 2012 novemberi bizottsági végrehajtási határozat (2012/733/EU) nyomán 2014-ben megkezdődött az EURES jelenleg is tartó reformja. A reform célja, hogy az EURES a sokkal inkább eredményorientált és hatékony szolgáltatások felé nyisson. 2014

¹⁰ <http://eures.europa.eu>

januárjában az Európai Bizottság javaslatot tett egy, a 492/2011/EU rendelet II. fejezetének helyébe lépő és az EURES-t tovább modernizáló európai parlamenti és tanácsi rendeletre a foglalkoztatási szolgálatok európai hálózatáról. A rendelet az EUMSZ szerződés 46. cikke értelmében az Európai Unión belüli mobilitás előmozdításának alapvető eszköze. A szabályozási javaslat a jogalkotási eljárás végső szakaszában jár és 2016-ban lép életbe.

Az Unión belüli munkavállalói mobilitás támogatása

2016-os munkaprogramja részeként a Bizottság előterjeszti a *munkavállalói mobilitásra vonatkozó csomagját*. A jogszabálycsomag célja, hogy a szociális biztonsági rendszerek hatékonyabb koordinálásával és a munkavállalók kiküldetéséről szóló irányelv célzott felülvizsgálatával támogassa a munkavállalói mobilitást és kezelje a visszaéléseket. A csomag (ezen belül is a közlemény) valószínűleg foglalkozik majd a megerősített EURES-szel, „Az első EURES-állásod” programmal és a célzott mobilitási program jövőjével is.

- **Uniós mobilitási programok**

Az EU-ban több mobilitási program is működik, ilyen például a 2014 és 2020 közötti időszakra szóló új oktatási, képzési, ifjúsági és sportprogram, az **Erasmus+**¹¹ vagy a vállalkozóknak szóló uniós csereprogram, az **Erasmus fiatal vállalkozóknak**¹².

Az Erasmus+ program szakképzési lehetőségek biztosítása révén már eddig is támogatta a fiatalok mobilitását és munkaerő-piaci integrációját. Ezek a fellépések a tanulók és ipari tanulók számára hazai képesítési programjuk részeként elsősorban egy átmeneti tanulmányi célú – szakoktatási és -képzési – mobilitási lehetőséget biztosítanak egy másik tagállamban. A nem kizárólag fiataloknak szóló Erasmus fiatal vállalkozóknak program a tapasztalt vállalkozókkal való találkozási révén segít a leendő és friss vállalkozóknak egy új vállalkozás felállításához és működtetéséhez szükséges ismeretek elsajátításában.

- **Nemzeti eszközök**

Egyes tagállamokban egyéb intézkedések és programok is segítik nemzeti szinten az országon és az Unión belüli munkavállalói mobilitást. Az ilyen eszközök természete, hatóköre és célja igen változatos képet mutat. A tagállamok nagy mértékben támaszkodnak az EURES-hálózat szolgáltatásaira. Csak egy maroknyi ország nyújt közvetlen pénzügyi támogatást az országon és az Unión belüli munkavállalói mobilitáshoz, illetve hozott létre külön az ország igényeire szabott programokat e célból. Az ilyen programok egy részéhez az ESZA társfinanszírozást biztosít.

A tagállamokat arra ösztönzik, hogy a 2014–2020 közötti időszakban foglalják bele az Unión belüli munkavállalói mobilitást és a területükön végrehajtott EURES-fellépéseket az ESZA alá tartozó operatív programjaikba. Nem minden tagállam csatlakozott ehhez a felhíváshoz.

¹¹ http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/index_hu.htm

¹² <http://www.erasmus-entrepreneurs.eu/index.php?lan=hu>

„AZ ELSŐ EURES-ÁLLÁSOD” ELŐKÉSZÍTŐ INTÉZKEDÉS FELÜLVIZSGÁLATA*

MIRŐL IS SZÓL „AZ ELSŐ EURES-ÁLLÁSOD” KEZDEMÉNYEZÉS?	„Az első EURES-állásod” egy 2012 és 2015 között végrehajtott uniós kísérleti mobilitási program. A program segítséget kívánt nyújtani a fiataloknak abban, hogy egy másik uniós tagállamban munkaalapú szakképzési lehetőséget találjanak, a munkáltatóknak pedig segített a nehezen betölthető álláshelyekre megfelelő munkavállalókat találni.	
CÉLCSOPORTOK	Fiatalok	Munkáltatók
TÁMOGATHATÓSÁGI KRITÉRIUMOK CÉLCSOPORTONKÉNT	<ul style="list-style-type: none"> • A pályázat benyújtásának időpontjában 18–30 év közötti életkor • A 28 tagú Unió egyik tagországának állampolgára és az egyik tagállam területén jogszerűen tartózkodó polgár • Egy másik uniós tagállamban szeretne szakmai gyakorlatot végezni • Nem szükségszerűen első mobilitására pályázó fiatal • Rendelkezik szakképesítéssel vagy munkatapasztalattal 	<ul style="list-style-type: none"> • A 28 tagú Unióban bejegyzett társaságok/vállalkozások, mérettől és gazdasági ágazattól függetlenül • Megfelel a székhelyük szerinti tagállamban alkalmazandó munka- és adóügyi jogszabályoknak • A kis- és középvállalkozások (legfeljebb 250 alkalmazottat foglalkoztató kkv-k) pénzügyi támogatást kaphatnak
SAKMAI GYAKORLAT	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Álláshely (1. és 2. pályázati felhívás) + szakmai gyakorlat és tanulószerveződéses gyakorlati képzés (3. felhívás)</i> • A pályázó tartózkodási helyétől eltérő uniós tagállam • Megfelel a nemzeti munkajogi és szociális védelmi jogszabályoknak, valamint az egyes felek jogaira és kötelezettségeire vonatkozó nyilvános és átlátható tájékoztatásnak • Legalább hat hónapra szóló írásos szerződést és javadalmazást (fizetést, bért stb.) biztosít • Teljes vagy részidőre (legalább a teljes munkaidő 50%-a) szóló szakmai gyakorlatot biztosít • A szakmai gyakorlatnak és tanulószerveződéses gyakorlati képzésnek biztosítania kell a munkahelyi környezetben való tanulásra vonatkozó megfelelő célkitűzéseket és támogató intézkedéseket, valamint a gyakorlat elvégzésének megfelelő elismerését (bizonyítvány/írásbeli nyilatkozat) 	
KIZÁRÓ OKOK	<ul style="list-style-type: none"> • Nem uniós tagállam állampolgára, munkáltatója vagy nem az EU területén található szakmai gyakorlat • Kiküldött munkavállalók • Szakmai gyakorlat uniós intézményekben, szervezetekben vagy más hasonló nemzetközi szervezetekben vagy ügynökségekben (pl. ENSZ, OECD, Európa Tanács, stb.) • Hat hónapnál rövidebb szerveződéses időtartamú idény jellegű vagy ideiglenes szakmai gyakorlat • Szakmai tanúsítási rendszer (például egészségügyi vagy jogi szakmákban) kötelezően teljesítendő követelményeinek részét képező szakmai gyakorlat vagy más képzési támogatás 	

		Fiatalok		Munkáltatók (kkv-k)	
		Intézkedés	Pénzügyi támogatás (pályázónként)	Intézkedés	Pénzügyi támogatás (munkáltatónként)
TÁMOGATÁSI INTÉZKEDÉSEK	KÖZVETLEN PÉNZÜGYI TÁMOGATÁS	<i>Kiutazási támogatás állásinterjú céljára (bármely tagállam)</i>	A távolság függvényében 200–300 EUR (< vagy =/> 500 km)	Az új mobil munkavállaló(k), gyakornok(ok) vagy tanulószereződéses tanuló(k) számára biztosított integrációs program	A célország és az integrációs program típusának (alap- vagy átfogó képzés) függvényében résztvevőként 400–1200 EUR
		<i>Áttelepülési támogatás</i>	A célországtól függően 600–1200 EUR		
		<i>Nyelvtanfolyam</i>	A ténylegesen felmerült elszámolt költségek visszatérítése 1200 EUR-ig	Az alábbiak közül legalább egy elemet tartalmazhat (alapképzés): — bevezető szakmai képzés — nyelvtanfolyam	
		<i>A képesítések elismerése</i>	A ténylegesen felmerült elszámolt költségek visszatérítése 1000 EUR-ig	A fenti elemek kiegészülhetnek adminisztratív támogatással és letelepedési támogatással is (átfogó képzés).	
		<i>Kiegészítő áttelepülési támogatás</i>	Az elszámolt támogatható költségek visszatérítése 500 EUR-ig		
	EGYÉB TÁMOGATÁSI INTÉZKEDÉSEK		„Az első EURES-állásod” foglalkoztatási szolgálatai átfogó támogatást biztosítanak a fiatal pályázóknak a szakmai gyakorlat előkészítésének folyamatától az annak lezárását követő időszakig terjedően. A következő <u>térítésmentes</u> szolgáltatások állhatnak rendelkezésre: — Előkészítő képzés (az indulást megelőző és/vagy az érkezést követő nyelvtanfolyam vagy egyéb képzés) az előválogatáson továbbjutott pályázók számára; — Mentori támogatás a felvételt nyert gyakornokok és tanulószereződéses tanulók számára;		

--	--	--	--

** „Az első EURES-állásod” program 2014-től a foglalkoztatás és a szociális innováció európai programjának EURES-területe alá tartozó „Az első EURES-állásod” célzott mobilitási programként működik az alábbi kisebb változásokkal: a) a jelentkezési korhatárt felemelték 35 évre; b) a földrajzi hatály kiegészült az EFTA/EGT országokkal (Norvégia és Izland), valamint c) a finanszírozási támogatás összegét felülvizsgálták.*